

Povezovanje podatkov o tleh in politike upravljanja kmetijstva

Člani švicarskega nacionalnega stičišča za tla (*national hub*) so izpostavili potrebe po zbiranju in prevajanju rezultatov znanstvenih raziskav v uporabna in obvladljiva priporočila za bolj trajnostno rabo tal.

Avtor Gina Garland. (prevod: Rok Mihelič)

Švica dobro pozna vrednost kmetijskih tal kot pomembnega naravnega vira. Vendar obstaja očitna prekinitev povezave med podatki o tleh in politikami upravljanja kmetijstva. Švicarski oblikovalci politike, znanstveniki in praktiki izvajajo potrebne ukrepe za izboljšanje te povezave.

Kmetijstvo v Švici se sooča z množico družbenih in drugih zahtevnih ciljev

Kmetijski cilji v Švici vključujejo proizvodnjo hrane in izpolnjevanje potreb rastočega prebivalstva z uporabo trajnostnih metod pridelave, zagotavljanjem lepote in raznolikosti pokrajin ter ohranjanjem preživljanja podeželja. Ti cilji so ambiciozni za katero koli državo. V Švici je cilje še posebej težko doseči zaradi okoljskih omejitev, kot so visok delež zemlje s strmimi pobočji, neugodne podnebne razmere v gorskih regijah in sorazmerno majhne velikosti kmetij, ki otežujejo uporabo velike industrijske opreme (povprečna velikost kmetij v letu 2018 je bila 20,5 ha).

Da bi dosegli množico ciljev, se sprejmejo različni politični ukrepi, da čim več kmetov uporablja okolju prijazne kmetijske prakse upravljanja. Ni presenetljivo, da je veliko teh politik usmerjenih v zagotavljanje trajnosti tal. Michael Zimmermann, znanstveni uradnik oddelka za kmetijsko-okoljske sisteme in hranila pri Zveznem uradu za kmetijstvo, je odgovoren za teme, ki zadevajo vidike in merljive učinke rabe tal na vladni ravni. Po njegovem mnenju so zbijanje tal, erozija, izguba organske snovi tal in onesnaženost z anorganskimi in organskimi spojinami nekateri glavni izzivi pri upravljanju s kmetijskimi tlemi, s katerimi se srečuje Švica. Gudrun Schwilch, vodja oddelka za tla pri Zveznem uradu za okolje, soglaša z njegovim mnenjem. Michael in Gudrun kot vidni osebnosti v švicarski vladi trdo delata, da bi pomagala premagati te izzive, deloma s pomočjo uvedbe kmetijskih politik, ki spodbujajo izvajanje okolju prijaznih kmetijskih praks.

Na kombinacijo praks upravljanja s tlemi vpliva veliko dejavnikov

Praksa mora biti v skladu s splošnimi okoljskimi predpisi Zveznega urada za okolje, katerih namen je zaščita voda, zmanjšanje tveganja za kemično onesnaženje in splošno zaščito tal. Poleg teh splošnih in kvalitativnih smernic kmete finančno spodbujajo k nadaljnjemu, bolj natančno opredeljenemu, okolju prijaznemu ravnanju s tlemi preko subvencij za sodelovanje v eni ali več javno odobrenih programih. Na primer, na zvezni ravni, če želijo kmetje biti upravičeni do subvencije, je treba upoštevati vrsto osnovnih praks, ki so opisane v smernicah o dokazu ekološke učinkovitosti (PEP).

Ko so ti pogoji izpolnjeni, lahko kmetje prejmejo subvencije za izvajanje ene ali več dodatnih praks upravljanja v programu, imenovanem "Neposredna plačila." Na primer, pod kategorijo "učinkovita raba virov" lahko kmetje prejmejo subvencije za zmanjšanje ali odpravo uporabe kemičnih pesticidov in herbicidov, pa tudi za uporabo enega od treh različnih načinov zmanjšanja obdelave tal ali brez obdelave: brez obdelave do tj neposrednega sejansa , zmanjšana obdelava tal in tračna obdelava (strip-tillage). Poleg tega obstajajo tudi subvencije za „tlom prijazne proizvodne sisteme“, ki spodbujajo ekstenzivno poljedelstvo ali ekološko kmetovanje. Kmetom se v skladu s takšnimi praksami plača poseben letni znesek na hektar zemlje. V najnovejši raziskavi je bilo 9.125 kmetij, ki kmetujejo na 70.868 ha, in se ukvarjajo z vsaj eno od zgoraj navedenih načinov zmanjšanja intenzitete/globine obdelave tal, da bi se lahko uvrstile v subvencije. Eden glavnih ciljev uvajanja takšnih praks je ohranjanje ali morda celo povečanje vsebnosti organske snovi tal (SOM)..

“Talna organska snov je ključnega pomena za rodovitnost tal in deluje neposredno kot varovalo pred zbijanjem tal in pred erozijo. Poleg tega ustrezna raven organske snovi v tleh pomaga ublažiti in se prilagoditi podnebnim spremembam”, pravi Michael. Gudrun dodaja: “Ukrepi za izboljšanje vsebnosti talne organske snovi se splačajo, saj služijo tako za vzdrževanje in izboljšanje kakovosti tal kot tudi za blaženje in prilagajanje podnebnim spremembam”.

Neposredni vplivi na tla še niso znani

Kljub številnim, okolju prijaznim praksam upravljanja tal po Švici, njihovi neposredni vplivi na tla niso dobro znani. Razlog za to je, da se podatki o tleh, zbrani v okviru nacionalnih in regionalnih monitoring kampanj, ne ocenjujejo na način, ki bi meril učinkov teh praks na kazalnike kakovosti tal. Nacionalni program za monitoring tal na primer zbira tla s približno 100 območij po Švici in meri predvsem fizikalne in kemijske lastnosti tal (t.j. pH, teksturo, onesnaževala itd.), čeprav se začenjajo meriti tudi dodatni biološki parametri. „Kmetijsko-okoljski program“ letno zbira tla s približno 350 kmetij in meri različne kazalnike, ki temeljijo na upravljanju s tlemi, za oceno vplivov ukrepov kmetijske politike na kakovost tal. Poleg tega ima veliko kantonov lastni informacijski sistem kantonalnih tal, pri čemer so informacije zbrane v vsakem kantonu drugačne in na nacionalni ravni niso urejene.

Glede na dejstvo, da so kvantitativni podatki o tleh, ki povezujejo vpliv praks upravljanja na parametre kakovosti tal, redki/pomanjkljivi ali v celoti manjkajo, ni mogoče določiti, katera od teh številnih praks in v kakšni kombinaciji prispeva k ohranjanju naših tal, niti ne v kakšni stopnji.

“Vidim veliko vrzel od raziskav do oblikovalcev politike in kmetov. Močno moramo izboljšati prenos znanja, ”pravi Michael. „Poleg tega, doda Gudrun, „potrebujemo enostavne in enostavno uporabne kazalnike za merjenje napredka pri doseganju ciljev nacionalne politike”.

Tako Gudrun kot Michael sta vključena v EJP Soil kot člana Švicarskega nacionalnega vozlišča, ki predstavljata potrebe in poglede z vidika oblikovanja politike.

Skupni rezultati raziskav v praksi

Maja 2020 se je švicarski zvezni svet odločil o „Nacionalni strategiji za tla“, v kateri so opisane glavne grožnje in priložnosti za talne vire v Švici. To gre skupaj z uvedbo Kompetenčnega Centra za tla, ki ga je v letu 2019 financirala švicarska vlada, njegov cilj pa je izboljšati uveljavljanje trajnostne rabe in učinkovite zaščitne ukrepe za talne vire. Načrtujejo, da bodo najprej zbrali in uskladili vse razpoložljive podatke o tleh po državi. Ko bodo dokončane, bodo začeli standardizirati nacionalne metode raziskovanja in analiz, razvili standardizirane tehnične standarde za kartiranje tal, razvili prepotrebno nacionalno informacijsko in storitveno platformo ter sčasoma uporabili ta integrirani sistem za razvoj metod za vrednotenje informacij o tleh, ki lahko nato pomagajo pri obveščanju in usmerjanju kmetijske politike.

“Potrebujemo lahko razumljiva priporočila za oblikovalce politike in preprosta uporabna orodja za kmete, ki jim omogočajo, da ocenijo in prilagodijo svoje kmetijske prakse za izboljšanje ravni talne organske snovi”, pravita Michael Zimmermann in Gudrun Schwilch.

V sodelovanju z EJP Soil tako Gudrun kot Michael vidita veliko možnost, da sedanje in prihodnje rezultate raziskav uresničita. Upajo, da bo EJP Soil lahko zbral in prevedel prejšnje rezultate raziskav iz številnih nacionalnih in evropskih raziskovalnih projektov tal v uporabna in obvladljiva priporočila za bolj trajnostno rabo tal v Švici in na splošno v Evropi.